



YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMLARI UYGULAMA USUL VE ESASLARI TEBLİĞİ ÖZETİ

Temmuz 2024

Tebliğin Amacı Nedir?

- ∫ Türkiye’de dögüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu yatırımların desteklenmesi.
- ∫ Doğal kaynakları koruyan yatırımların teşvik edilmesi.
- ∫ İklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan projelerin desteklenmesi.
- ∫ Kaynak verimli üretimi amaçlayan yatırımların teşvik edilmesi.
- ∫ Düşük karbonlu üretim süreçlerini destekleyen yatırımların uygulanması.
- ∫ Yeşil Dönüşüm Destek Programının uygulama usul ve esaslarını belirlemek.

Tebliğin Kapsamı Nedir?

Yeşil Dönüşüm Destek Programının başvuru, değerlendirme, izleme, revizyon ve tamamlama süreçlerinde uygulanacak usul ve esaslar ile Programın yönetimine ilişkin diğer hususları kapsar.

Tanımlar

Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Başvuru Değerlendirme Raporu: Yol haritası raporu ve proje hedefleri ile yeşil dönüşüm uygulamaları arasındaki uygunluk ile yatırım unsurlarının proje hedeflerine katkısının değerlendirilmesini içeren ve değerlendirici tarafından program portalı üzerinden oluşturulan rapor

Yatırımcı: Programa başvuran Türkiye’de yerleşik sermaye şirketi

Yeşil dönüşüm ekibi: Yol haritası raporunun hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi süreçlerinde rol almak üzere yatırımcı tarafından oluşturulan en az üç kişiden oluşan ekibi

Yeşil dönüşüm lideri: Yeşil dönüşüm ekibinin süreçlerini koordine edecek ve tesis bünyesinde yeşil dönüşüm kültürünün yerleşmesini sağlayacak, yatırımcının bordrolu çalışanı, ortağı veya Yönetim Kurulu Üyesi olan ve yatırımcı tarafından yetkilendirilen gerçek kişi

Yeşil Dönüşüm Merkezi: Program kapsamında yol haritası raporu uygun görülen ve destek kararı alınan projeleri gerçekleştirecek olan tesislere yol haritasının uygulama süresince Genel Müdürlük tarafından verilen unvanı

Yol haritası raporu: Yatırımcının yeşil dönüşüm sürecine ilişkin **en az beş yıllık** olmak üzere orta ve uzun vadeli planlamaları ile proje için belirlenen performans göstergelerindeki durumunu, hedef ve uygulamalarını içeren ve Bakanlık tarafından belirlenen formatta hazırlanarak program portalı üzerinden başvuru aşamasında yatırımcı tarafından yüklenen rapor



YOL HARİTASI RAPORU

Yatırımcı yol haritası raporunu kim, nasıl hazırlar?

Yatırımcı, yeşil dönüşüm stratejisi çerçevesinde tesis bazında yürüteceği yeşil dönüşüm uygulamalarını içeren yol haritası raporunu hazırlar. Bu rapor, Bakanlık tarafından ilan edilen şablona uygun olarak hazırlanmalıdır ve yatırımcı tarafından belirlenen kişi veya kurumlarca hazırlanabilir.

Yol haritası raporunda kaç proje önerisi bulunması zorunludur?

Yol haritası raporu içinde **en az bir proje önerisi** bulunması zorunludur.

Yol haritası raporunda neler sunulmalıdır?

Yatırımcı, başvurduğu projenin amacı, kapsamı, mevcut durum ölçümü, mevcut problemlerin tespiti ve çözüm yaklaşımları, proje hedefleri ve bu hedeflere ulaşmak için gerçekleştirilecek yeşil dönüşüm uygulamaları ile proje büyüklüğünü yol haritası raporunda sunmalıdır.

Yeşil dönüşüm ekibi nedir ve nasıl oluşturulur?

Yeşil dönüşüm ekibi, yol haritası raporunun uygulanması ve süreçlerin koordinasyonunu sağlayan ekiptir. Yatırımcı, bu ekip içerisinde bir yeşil dönüşüm lideri seçerek yetkilendirir.

Yeşil dönüşüm lideri nasıl belirlenir ve değişiklik yapılabilir mi?

Yeşil dönüşüm lideri, yatırımcı tarafından seçilip yetkilendirilir. Yeşil dönüşüm ekibindeki kişilerde değişiklik yapılması gerektiğinde, yatırımcı portal üzerinden Genel Müdürlüğe gerekçeli bildirim yapar ve uygun görülmesi halinde değişiklik onaylanır.



PROJE HEDEFİ

Yatırımcı, proje hedeflerini nasıl belirlemelidir?

Yatırımcı, yol haritası raporunda başvurduğu proje için miktarsal veya oransal olarak somut ve ölçülebilir iyileştirmeler içeren bir veya birden çok proje hedefi belirlemelidir.

Proje hedefleri hangi performans göstergeleri dikkate alınarak belirlenmelidir?

Proje hedefleri, enerji tüketimi, sera gazı emisyon miktarı, hava kirletici emisyon miktarı, karbon ayak izi, su ayak izi, hammadde tüketimi, atık miktarı, su tüketimi, atık su miktarı, atık su kirlilik yükü, tesis atıklarından geri dönüştürülmüş girdi miktarı gibi performans göstergeleri dikkate alınarak belirlenmelidir.

Genel Müdürlük performans göstergelerini nasıl belirleyebilir?

Genel Müdürlük, kamu politika ve strateji belgeleri, ilgili teknik mevzuat, sektörlerin yeşil dönüşüm ihtiyaçları ve ekonomik ve teknolojik gelişmeleri dikkate alarak çağrılar özelinde performans göstergeleri belirleyebilir.

Proje hedeflerinde hangi göstergelerde iyileştirme sağlanmalıdır?

Proje hedefleri, ikinci fıkrada sayılan göstergelerin en az birinde iyileştirme sağlamalıdır.

Proje hedeflerinin uygulanması nasıl değerlendirilir?

Proje hedefleriyle ilgili olarak projenin uygulanması öncesindeki durum ölçüm bilgileri başvuruda sunulan yol haritası raporunda, sonrasındaki ölçüm bilgileri ise nihai durum ölçümünde sunulur. Belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı mevcut ve nihai durum ölçüm bilgileri karşılaştırılarak değerlendirilir.

Program kapsamında hangi iyileştirmeler dikkate alınır?

Program kapsamında, başvuru anında yürürlükteki ulusal mevzuat gereği erişilmesi zorunlu olan eşik değerlerin ötesinde gerçekleştirilecek iyileştirmeler dikkate alınır.



PROGRAM YÖNETİMİ, BAŞVURU, DEĞERLENDİRİCİ LİSTESİ VE DEĞERLENDİRME

Program yönetimi nasıl yürütülür?

Stratejik Araştırmalar ve Verimlilik Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.

Genel Müdürlük yatırımcı tarafından sunulan bilgileri nasıl kontrol eder?

Genel Müdürlük, yatırımcı tarafından sunulan tüm bilgileri ilgili kamu kurumları nezdinde kontrol ve teyide yetkilidir.

Programa kimler başvurabilir?

Programa sadece imalat sanayinde faaliyet gösteren Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri başvurabilir.

Bakanlık başvuruya yönelik nasıl çağrılar açabilir?

Bakanlık, Program kapsamında genel veya sektörel başvuruya yönelik çağrılar açarak çağrılar bazında koşullar ve süreler belirleyebilir.

Çağrı bazında koşullar nasıl belirlenir?

Çağrı bazında koşullar belirlenirken kamu politika ve strateji belgelerinde yer alan öncelikler, desteklerden yararlanabilecek sektörlerin yeşil dönüşüm ihtiyaçları, ekonomik ve teknolojik gelişmeler, yeşil dönüşüme ya da çevre duyarlılığına ilişkin belgelendirmeler ile Bakanlık tarafından yürütülen proje ve faaliyetler dikkate alınır.

Yatırımcılar başvurularını nasıl tamamlar?

Yatırımcılar, çağrıda belirtilen koşullar uyarınca program portalı üzerinden müracaatta bulunarak öngörülen takvim ve yöntem çerçevesinde başvuru işlemini tamamlar.

Yol haritası raporu ne zaman program portalına yüklenir?

Program portalına girilecek proje başvurusunun tamamlanmasını müteakiben en geç kırk iş günü içerisinde

Yol haritası raporu yüklenmezse ne olur?

Başvurular değerlendirme dışı bırakılır.

Başvurular kim tarafından yapılır?

Program kapsamında yatırımcı adına başvuru yeşil dönüşüm lideri tarafından yapılır. Yeşil dönüşüm liderinin yatırımcı tarafından Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği hükümleri çerçevesinde yetkilendirilmiş olması gerekir.

Bir yatırımcı aynı adreste birden fazla proje başvurusu yapabilir mi?

Yatırımcılar, aynı adreste program kapsamında düzenlenmiş açık teşvik belgesi bulunmaması koşuluyla belirli bir yatırım adresi için bir proje başvurusunda bulunabilir.

Sektörel çağrılarının olduğu dönemlerde nasıl başvuru yapılır?

Genel çağrının açık olduğu bir dönem içerisinde sektörel bir çağrının da açılması halinde, ilgili sektörde faaliyet gösteren kuruluşlar sadece sektörel bazlı çağrıya başvuru yapabilir.



Değerlendirici Listesi nedir ve kimler görev alır?

Yol haritası raporu ve proje başvurularının değerlendirme sürecinde Genel Müdürlük tarafından oluşturularak program portalında yayımlanan Değerlendirici Listesinde yer alan değerlendiriciler görev alır.

Genel Müdürlük gerektiğinde yerinde inceleme yapabilir mi?

Projenin uygulanması aşamasında Genel Müdürlük tarafından, gerekli görüldüğünde yerinde incelemeyi de kapsayacak şekilde Değerlendirici Listesinden görevlendirme yapılabilir.

Değerlendirici kimleri değerlendirme yapamaz?

Değerlendirici, yatırımcının çalışanı, danışmanı, ortağı ile bunların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenlerini ilgili projede değerlendirme yapmak üzere görevlendiremez.

Desteklenecek projelerde hangi koşullar aranır?

Yol haritası raporunun uygun bulunması, program amaçlarına hizmet etme, ölçülebilir proje hedefleri içerme, yeşil dönüşüm uygulamalarına yer verme ve çağrıda yer alan şartları karşılama koşulu aranır.

Eksikliklerin giderilmesi için yatırımcıya verilen süre nedir?

En az 15 gün

Eksiklikleri tamamlanan başvurular nasıl değerlendirilir?

Düzeltilme süresi içerisinde tamamlanan başvurular, yapılan inceleme sonucunda halen şartların karşılanmadığının tespit edilmesi halinde, gerekçe belirtilerek program portalı aracılığıyla değerlendirme dışı bırakılır.

Başvurusu onaylanan projeler için nasıl değerlendirme raporu hazırlanır?

Program portalı üzerinden başvurusu onaylanan projeler için Değerlendirici Listesinde yer alan ve Genel Müdürlükçe belirlenen değerlendirici tarafından program portalı üzerinden Başvuru Değerlendirme Raporu hazırlanır. Değerlendirici, kendisine proje atandığı tarihten itibaren kırk beş iş günü içerisinde Başvuru Değerlendirme Raporunu tamamlar.

Değerlendirme hangi kriterlere göre yapılır?

- ∫ Yol haritasının yatırımcının yeşil dönüşüm planlarını kapsayıcı ve tutarlı şekilde içermesi.
- ∫ Proje hedefleri ve yeşil dönüşüm uygulamalarının yol haritasıyla uyumlu olması.
- ∫ Uygulamaların ulusal ve uluslararası mevzuat ile iyi uygulamalara uygun olması.
- ∫ Projenin sektörel öncelikler, yenilikçi uygulamalar ve yeni teknolojileri içermesi.
- ∫ Hedeflerin belirgin, ölçülebilir, kıyaslanabilir ve gerçekçi olması.
- ∫ Hedefler ve uygulamaların destek talep edilen yatırım unsurlarıyla uyumlu olması.
- ∫ Uygulamaların diğer performans göstergelerine olumsuz etki yapmaması.
- ∫ Performans ölçüm ve raporlamasının doğruluğu ve yeterliliği.

Genel Müdürlük projelere ilişkin nasıl karar verir?

Genel Müdürlük, Başvuru Değerlendirme Raporunu göz önünde bulundurarak projelere ilişkin kabul, ret veya revizyon kararını oluşturur ve program portalı üzerinden yatırımcıya iletir.



Revizyon kararı verilen projeler nasıl değerlendirilir?

Revizyon kararı verilen projeler, Başvuru Değerlendirme Raporunu hazırlayan değerlendiricilere yönlendirilir. Değerlendirici, revizyon kararı verilen projenin kendisine atandığı tarihten itibaren yirmi iş günü içerisinde program portalı üzerinden değerlendirmesini tamamlar.

Reddedilen projeler ne zaman tekrar başvurabilir?

Reddedilen projeler için programa aynı içerikle bir yıl içinde tekrar başvuru yapılamaz.

Ret kararına itiraz nasıl yapılır?

Projesi reddedilen başvuru sahipleri, ret kararının kendilerine tebliğinden itibaren on beş iş günü içerisinde Genel Müdürlüğe itirazda bulunabilir. Bu kapsamda yapılan itirazlar, Genel Müdürlük tarafından yirmi iş günü içerisinde değerlendirilerek karara bağlanır.

Destek kararı alınan projelere nasıl unvan verilir?

Genel Müdürlük tarafından yol haritası raporu uygun bulunan ve destek kararı alınan projeleri gerçekleştirecek olan tesislere program portalı üzerinden yol haritasının uygulama süresince **Yeşil Dönüşüm Merkezi** unvanı verilir.

Destek kararı alınan projelerin bilgileri nereye bildirilir?

Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne bildirilir.

Destek kararı alınan projelerin başlangıç tarihi nedir?

Destek kararı alınan projeler için başlangıç tarihi, yatırımcının program portalı üzerinden başvuru yaptığı tarihtir.



DESTEK KAPSAMI VE DESTEK UNSURLARI

Desteklenecek projeler nelerdir?

Desteklenecek projeler, imalat sanayinde faaliyet gösteren üretim tesisi ve yardımcı birimlerle sınırlı kalmak kaydıyla arazi-arsa alımı, bina-inşaat harcaması, makine, teçhizat, teknoloji, yazılım ve donanım alımı ile ölçüm, doğrulama, belgelendirme, etüt, test ve danışmanlık hizmetlerini içerir.

Hangi yatırımlar desteklenmez?

Mevcut tesise yapılacak ilave yeni yatırımlar dışında kalan komple yeni yatırımlar ile yeşil dönüşüm sürecinde kullanılacak teknoloji ve ürünlerin geliştirilmesi veya üretilmesine yönelik Ar-Ge veya yatırım faaliyetleri desteklenmez. Yenilenebilir enerji üretimi tesisi kurulmasına yönelik faaliyetler, Karar kapsamında öngörülen bölgesel desteklerden yararlanmak üzere ayrı bir yatırım teşvik belgesi ile desteklenebilir.

Destek kararı alınan projeler için hangi destekler sağlanır?

Program kapsamında destek kararı alınan projeler için Kararın 17 nci maddesinde tanımlanan destekler sağlanır.



İZLEME, REVİZYON VE TAMAMLAMA

Yatırım süresi bir yıldan uzun olan projeler nasıl izlenir?

Yatırım süresi bir yıldan uzun olan projeler için her bir takvim yılının tamamlanmasını müteakiben izleme süreci yürütülür. Projenin ilerleme durumu Genel Müdürlük tarafından, değerlendirici görevlendirilerek izlenir. Yol haritası raporunun izlemesi de ilgili projelerin izleme süreciyle birlikte gerçekleştirilir. Yol haritası raporu kapsamında hali hazırda Yatırım Teşvik Belgesine bağlı olarak yürütülen bir proje bulunmaması durumunda yılda bir kez yol haritası raporunun izleme işlemi de değerlendirici tarafından yapılır.

Revizyon talepleri nasıl yapılır?

Yatırımcının, belirlemiş olduğu proje hedefleri ile bu hedeflere ulaşmak için gerçekleştirmeyi öngördüğü yeşil dönüşüm uygulamaları ve program kapsamında düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesine yönelik revizyon talepleri program portalı üzerinden yapılır.

Revizyon talepleri nasıl değerlendirilir?

Proje hedefleri ve yeşil dönüşüm uygulamalarına yönelik revizyon taleplerine ilişkin olarak Genel Müdürlükçe belirlenen değerlendiriciden görüş alınır. Değerlendirici, revizyon taleplerine ilişkin görüşlerini Genel Müdürlük tarafından kendisine verilen süre içerisinde program portalı üzerinden iletir.

Revizyon taleplerinin sınırlamaları nelerdir?

Revizyon talebinde bulunulmasının üzerinden altı ay geçmedikçe yeni bir revizyon talep edilemez. Proje hedefleri ve yeşil dönüşüm uygulamaları değişmemek kaydıyla Yatırım Teşvik Belgesine kayıtlı unsurlara yönelik revizyon talepleri, TUYSGM tarafından karara bağlanır.

Proje tamamlanması nasıl yapılır?

Proje kapsamında öngörülen yatırım süresinin bitiminden itibaren otuz iş günü içerisinde, yatırımcının Değerlendirici Listesinden belirlediği değerlendirici tarafından nihai durum ölçümü yapılır. Nihai durum ölçümü sonuçları değerlendirici tarafından program portaline yüklenir ve yatırımcı tarafından onaylanır. Bu süre içerisinde nihai durum ölçümü sonuçları ileilmeyen projeler sonlandırılır.

Proje hedeflerinin gerçekleşme oranı ne olmalıdır?

Her bir proje hedefi bazında, öngörülen proje hedeflerinde en az yüzde yetmiş beş oranında gerçekleşme sağlanması ve varsa başvuru anında yürürlükteki ilgili ulusal mevzuat gereği erişilmesi zorunlu olan eşik değerlerin ötesine geçilmesi esastır.

Hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı nasıl belirlenir?

Belirlenen proje hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığı, mevcut durum ile nihai durum ölçüm bilgileri karşılaştırılarak Genel Müdürlük tarafından belirlenir ve TUYSGM'ye bildirilir.

Hedeflere ulaşan projelerin tamamlama işlemleri nasıl yapılır?

Belirlenen hedeflere ulaşan projelerin tamamlama işlemleri, 20/6/2012 tarihli ve 28329 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1) hükümleri uyarınca TUYSGM tarafından yürütülür.

**Hedeflere ulaşamayan projeler ne olur?**

Belirlenen hedeflere ulaşamayan projeler, programın amaçları açısından öncelikli yatırım olma niteliğini kaybetmiş kabul edilir. Bu projelerin bağlı bulunduğu yol haritası raporunun uygulanması başarısızlıkla sonuçlanmış sayılır ve bu projelerin gerçekleştirildiği tesis için verilmiş olan Yeşil Dönüşüm Merkezi unvanı iptal edilir. Bu projeler için, TUYSGM tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenebilir.

Yatırım Teşvik Belgesine bağlı olmadan yol haritası raporunu uygulamaya devam eden tesisler için ne yapılır?

Yatırım Teşvik Belgesine bağlı olmadan yol haritası raporunu uygulamaya devam eden tesislerin izleme sürecinde yol haritasını başarıyla tamamlama imkânı kalmadığı değerlendirilen tesislere verilen Yeşil Dönüşüm Merkezi unvanı iptal edilir.

Yol haritası raporunu başarıyla tamamlayan tesisler için ne yapılır?

Yol haritası raporunu başarıyla tamamlayan tesisler için yatırımcıya yeni bir yol haritası raporu sunması için bir yıl süre verilir. Yeni bir yol haritası raporu sunmayan tesislerin Yeşil Dönüşüm Merkezi unvanı bu süre sonunda iptal edilir.



SON HÜKÜMLER

Yol haritası raporu ve proje değerlendirmeleri için yapılan ödemeler destek kapsamına dahil edilebilir mi?

Evet, yol haritası raporu ile projeye ilişkin değerlendirme, izleme, revizyon, yerinde inceleme ve nihai durum ölçümü aşamalarında görev alacak değerlendiriciler için yapılan ödemeler destek kapsamına dahil edilebilir. Yol haritası raporunun hazırlanması sürecinde doğrudan yatırımcı tarafından yüklenilen maliyet, yol haritası raporunun başvuru tarihinden sonra tamamlanmış olması kaydıyla destek kapsamına dahil edilebilir.

Değerlendirme hizmet bedeli ne zaman ödenmelidir?

İlgili değerlendirme sürecinin tamamlanmasını müteakiben on beş iş günü içerisinde değerlendirme hizmet bedelinin yatırımcı tarafından değerlendiriciye ödenmesi gerekir. Söz konusu ödemenin süresinde yapılmaması halinde proje başvurusu program portalı aracılığıyla değerlendirme dışı bırakılır.

Desteklenmekte olan projelerin revizyon değerlendirmeleri açısından bu hüküm uygulanır mı?

Hayır, desteklenmekte olan projelerin revizyon değerlendirmeleri açısından bu hüküm uygulanmaz.

Değerlendiricilerin sunacakları hizmetlere ilişkin ödemelerin üst sınırları nerede yayımlanır?

Değerlendiricilerin sunacakları değerlendirme, izleme, revizyon değerlendirmesi ve ölçüm hizmetlerine ilişkin ödemelerin üst sınırları, Genel Müdürlükçe program portalinde yayımlanır.

Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hallerde hangi hükümler uygulanır?

Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hallerde Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1) hükümleri uygulanır.

Program sürecinde görev alan kişiler gizlilik konusunda ne yapmalıdır?

Program sürecinde görev alan kişiler, kurum ve kuruluşlar, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri gizlilik taşıyan bilgileri, kişisel verileri, ticari sırları ve bunlara ait belgeleri, yetkili merciler dışında kimseye açıklayamaz ve kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz. Bu yükümlülük, görevleri sona erse de devam eder.

Bu Tebliğ ne zaman yürürlüğe girer?

Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.